

Vergaderjaar 2020–2021

33 576

Natuurbeleid

35 309

**Initiatiefnota van de leden Bromet en Futselaar
over Nationaal Bomenplan**

Nr. 202

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 november 2020

Met deze brief ontvangt uw Kamer, zoals aangekondigd, de nader uitgewerkte Bossenstrategie van Rijk en provincies, inclusief beleidsagenda¹. Op 3 februari jl. informeerde ik uw Kamer over de ambities en doelen van de Bossenstrategie. Met deze strategie streven Rijk en provincies naar een gezond, toekomstbestendig en maatschappelijk gewaardeerd bos in 2030 (Kamerstuk 33 576, nr. 186). Samen met de provincies heb ik deze ambities en doelen nader uitgewerkt. Deze uitwerking is tot stand gekomen na een brede consultatie. Er is, net als in de eerste fase, veel inbreng geleverd door verschillende partijen. Ik bedank de verschillende partijen voor de tijd en moeite die ze daarvoor namen. Het is een stevige opgave om de ambities en doelen van de Bossenstrategie te realiseren. Rijk en provincies maken hier de komende jaren werk van, onder meer via het Klimaatakkoord, het Natuurpact en Programma Natuur, maar kunnen het niet alleen. Ook de inbreng van andere overheden, particulieren en maatschappelijke initiatieven is hiervoor onontbeerlijk. De nader uitgewerkte Bossenstrategie is een mooie basis voor het vele werk dat nodig is de komende jaren. Rijk en provincies zullen de beleidsagenda jaarlijks actualiseren, zodat indien nodig bijtijds kan worden bijgestuurd.

Deze uitwerking van de Bossenstrategie kan niet geheel los worden gezien van de internationale inzet voor het behoud en herstel van bossen wereldwijd, zoals geschetst in de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en mij van 9 maart jl. (Kamerstukken 30 196 en 31 793, nr. 708). Daarin bedrukken wij het belang van Nederland om bossen wereldwijd te beschermen en te herstellen. Het belang van bomen en bossen in het kader van klimaat- en biodiversiteitsbeleid houdt immers niet op bij de grenzen, evenals de Nederlandse impact op bossen. Daarbij vind ik het van belang dat wat wij internati-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

onaal uitdragen om bossen te beschermen en te herstellen ook nationaal invulling geven en andersom. Ook in de EU staat het onderwerp bossen op de agenda. In 2021 zal de Europese Commissie, onder de vlag van de Green Deal, een Europese Bossenstrategie publiceren. Alhoewel we met de landelijke Bossenstrategie vooruitlopen op de Europese invulling, zie ik dit als onze bijdrage als lidstaat.

Moties initiatiefnota Nationaal Bomenplan GroenLinks en SP

De onderwerpen uit de Bossenstrategie komen in belangrijke mate overeen met de inhoud van de initiatiefnota «Nationaal Bomenplan» van de leden van GroenLinks en de SP. Daarom maak ik met deze brief ook duidelijk hoe ik uitvoering geef aan de aangenomen moties die zijn ingediend tijdens het notaoverleg over die initiatiefnota op 9 juni 2020. Tijdens dit notaoverleg zijn vijf moties aangenomen. Aan drie van de vijf moties geef ik uitvoering via de Bossenstrategie, de overige neem ik mee in toekomstige plannen. Hieronder ga ik op deze vijf moties in.

Gewijzigde Motie-Beckerman/Smeulders (Kamerstuk 35 309, nr. 15) over onderzoek naar de effecten van vlaktekop op de kwaliteit van bosesystemen.

Deze motie vraagt naar een onderzoek over de effecten van vlaktekop op de kwaliteit van bosesystemen. Met de Bossenstrategie willen Rijk en provincies klimaatlim kleinschalig bosbeheer stimuleren. Dat vraagt maatwerk. In de uitvoering kan gebruik worden gemaakt van de onderzoeksresultaten en het advies naar ecologische effecten van kapvlaktes op bosesystemen dat wordt opgesteld door hoogleraar Bosecologie en Bosbeheer Frits Mohren. De rapportage, inclusief een wetenschappelijke review, zal in december gereed zijn. Ik zal uw Kamer over de uitkomsten hiervan zo snel als mogelijk informeren.

Motie-Beckerman/Smeulders (Kamerstuk 35 309, nr. 6) over een breed pakket aan maatregelen voor de aanleg van natuur en bos.

Deze motie vraagt om bij de verdere ontwikkeling van Nationale Strategische Plannen (NSP) in te zetten op een breed pakket aan maatregelen voor de aanleg van natuur en bos. Ik zal deze motie meenemen bij het opstellen van het NSP. Aangezien het NSP nog in ontwikkeling is, en als één pakket aan uw Kamer wordt aangeboden, kan ik daar nog niet op vooruitlopen.

Motie-Smeulders/Beckerman (Kamerstuk 35 309, nr. 10) over boeren betalen voor het aanplanten van bossen op hun land

Deze vraagt om te verkennen hoe in het NSP een hernieuwde bossenregeling vormgegeven kan worden waarbij boeren betaald krijgen voor het aanplanten van bossen op hun land en de grond de agrarische bestemming behoudt. In het kader van de uitwerking van het NSP verken ik hoe houtopstanden beter gecombineerd kunnen worden met landbouw. Deze motie wordt daarom ook meegenomen bij het opstellen van het NSP.

Motie-Smeulders/Beckerman (Kamerstuk 35 309, nr. 11) over monumentale bomen aanwijzen als rijksmonumenten

Deze motie vraagt om in gesprek te gaan over de mogelijkheden om de bomen uit het Landelijk Register van Monumentale Bomen op te nemen als rijksmonumenten. Een monumentale status zou volgens de indieners wenselijk zijn, omdat bomen in het stedelijk gebied onder druk staan door toenemende ongunstige groeiomstandigheden. Ik heb hierover overleg gevoerd met mijn collega van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), verantwoordelijk voor cultureel erfgoed.

Wij komen tot de conclusie dat een monumentale status voor bomen geen wenselijk beleidsinstrument is om oude bomen in het stedelijk

gebied beter te beschermen. De rijksoverheid is zeer terughoudend bij de aanwijzing van rijksmonumenten, zoals nader uitgelegd in het de Beleidsregel aanwijzing rijksmonumenten en wijziging rijksmonumentenregister Erfgoedwet. Reden daarvoor is dat we aan willen sluiten bij de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling.

De bescherming van oude bomen binnen de bebouwde kom is namelijk de bevoegdheid van gemeenten. In het bestemmingsplan/omgevingsplan kunnen gemeenten regels stellen omtrent houtkap, inclusief bomen die in het Landelijke Register Monumentale Bomen staan. Gemeenten beschikken over verschillende mogelijkheden om beeldbepalende of historische bomen te beschermen.

Daarnaast biedt de Wet natuurbescherming regels voor bomen en bos buiten de bebouwde kom. Deze wet bevat onder andere de meldplicht bij kap, de herbeplantingsplicht na kap en de mogelijkheid van het opleggen van een kapverbod als belangrijke instrumenten. De provincies zijn bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Wet natuurbescherming. Op grond van de Wet Natuurbescherming kunnen provincies tevens aanvullende regels opstellen. Daarbij kan ook rekening worden gehouden met bomen op het Landelijk Register van Monumentale Bomen.

In de Bossenstrategie benoemen we wel de emotionele en culturele waarde van oude bomen in en rond stedelijk gebied. Groen biedt vele voordelen aan de leefbaarheid in stedelijke gebied, onder andere om steden te verkoelen door toenemende hittestress. Daarom bevat de Bossenstrategie acties om meer bomen in steden en dorpen te realiseren. Naast groen en bosuitbreiding is ook aandacht voor het behoud voor bomen met een hoge cultureelerfgoedwaarde. Een expertgroep in ruimtelijk beleid onderzoekt de mogelijkheden voor bosuitbreiding bij nieuwe woonwijken en behoud van stedelijke groen.

Motie-De Groot (Kamerstuk 35 309, nr. 14) over een langetermijnplanning voor autochtoon plantmateriaal.

Deze motie vraagt om bescherming van autochtone inheemse bomen en struiken en een langetermijnplan voor autochtoon plantmateriaal. In de Bossenstrategie is opgenomen dat er een plan wordt uitgewerkt voor Genenbronnen en Plantmateriaal Bomen. Een werkgroep onder voorzitterschap van Hank Bartelink, directeur LandschappenNL, zal dit plan naar verwachting begin volgend jaar opleveren. Dit plan gaat zowel over de bescherming en ontwikkeling van genetische bronnen voor bomen en struiken, als over voldoende beschikbaarheid en toepassing van kwalitatief goed plantmateriaal voor de uitbreiding van bos en beplantingen, verbeteren van bestaand bos, en voor landschapselementen en agroforestry. Het plan zal zowel ingaan op de bronnen en keten van autochtoon inheems plantmateriaal gericht op toepassing in natuur(bos) en landschap, als op bosbouwkundig materiaal gericht op toepassing in multifunctioneel bosbeheer.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten